

شامل: قوانین - تصمیم نامه - قراردادها - رویه های قضائی - اساسنامه - تصمیم نامه - آیین نامه - بخشنامه و ادغامها

تصوه ۲ - وزارت معنی که با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نتهای

حقوق شمان خواهد بود که بنا به عرف هر محل بکارگرساده درید و اشتغال برداشت میشود ضوابط مربوط به تعیین حداقل مزد یا حقوق بموجب آئیننامه‌ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶ - مزد یا حقوق کارگر زن و کارگر مرد برای کار مساوی یکسان است.

ماده ۱۷ - مزد یا حقوق کارگر در عداد مطالبات ممتاز از کارفرما بوده و باید قبل از سایر فروض حتی دیون مالیاتی تأمین و پرداخت شود.

در مقابل دیون کارگری از یک چپارم مزد یا حقوق او را نمیتوان تأمین و پرداخت نمود مگر اینکه دین مربوط به نفقه و کسوه افراد واجب‌التفقد کارگر باشد.

فصل پنجم - قرارداد کار

ماده ۱۸ - در قرارداد کار نمیتوان شرایطی کمتر از آنچه در این قانون برای کارگر مقرر شده منظور نمود.

ماده ۱۹ - قرارداد کار که برای مدت معین یا برای انجام کار معین منعقد میشود بشرطی که در قرارداد پیش بینی شده قابل فسخ سی باشد. هر یک از طرفین که برخلاف شرایط اینگونه قراردادها رفتار کند مکلف به جبران خسارت طرف دیگر میباشد. این خسارت در صورت عدم تعیین تکلیف در قرارداد کار از طرف مراجع حل اختلاف مقرر در این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۲۰ - هرگاه قرارداد کار برای مدت نامحدود از طرف کارفرما منعقد شده باشد هر یک از طرفین میتوانند با سی روز اخطار کتبی آن را فسخ نمایند.

ماده ۲۱ - کارگری که قرارداد او از طرف کارفرما فسخ و یا اخراج میشود هرگاه ششماه متوالی و یا ظرف یکسال، ششماه متوالی نزد کارفرما کار کرده باشد کارفرما موظف است در صورت فسخ قرارداد یا اخراج کارگر برای ارسال کارپانزده روز آخرین مزد یا حقوق را بعنوان سزای کار به کارگر اخراج شده پرداخت نماید در صورتی که اخراج کارگر به تشخیص شورای حل اختلاف در اثبات تصحیر او در انجام وظیفه باشد عیجگونه حتی به او تعلق نخواهد گرفت.

فصل ششم - حل اختلاف

ماده ۲۲ - هرگونه اختلاف بین کارفرما و کارگر که در اجرای مقررات این قانون یا آئیننامه‌های مربوط بدان با قرارداد کار وجود آید در مرحله اول از طریق مذاکرات مستقیم بین کارفرما و کارگر یا نمایندگان آنها حل خواهد شد.

ماده ۲۳ - در صورتی که اختلاف از طریق مذاکره حل نشود ظرف ۱۵ روز از تاریخ بروز اختلاف شاکی میتواند برای رسیدگی شکایت خود را کتباً بنماینده وزارت کار و امور اجتماعی تسلیم نماید.

نماینده وزارت کار و امور اجتماعی پس از استماع اظهارات طرفین و رسیدگی اتخاذ تصمیم خواهد نمود. تصمیم نماینده سزور جز در مورد مزد و اخراج کارگر قطعی و لازم الاجرا است.

ماده ۲۴ - هرگاه اختلاف طرفین مربوط به سزد یا اخراج کارگر باشد تصمیم نماینده وزارت کار و امور اجتماعی ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض است و پس از انقضای مدت سزور و عدم اعتراض قطعی و لازم الاجرا خواهد بود. اعتراض کتبی باید بنماینده وزارت کار و امور اجتماعی تسلیم شود و نماینده مذکور مکلف است ظرف یک هفته اعتراض سزور را برای رسیدگی به شورای حل اختلاف ارسال دارد. شورا مکلف است ظرف بیست روز از تاریخ وصول اعتراض بموضوع رسیدگی نموده تصمیم لازم اتخاذ و بطرفین ابلاغ نماید.

ماده ۲۵ - اعضای شورای حل اختلاف بر منطقه عبارتند از نماینده وزارت کار و امور اجتماعی، نماینده وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و نماینده وزارت تعاون و امور روستاها و نماینده کارفرمایان در هیئت حل اختلاف و نماینده کارگران در هیئت حل اختلاف موضوع ماده ۲۴ قانون کار.

تأزسانی که در محل کار شورای حل اختلاف وجود نداشته باشد در صورت تمایل شاکی خانه انصاف با رعایت صلاحیت مربوط بخود حل اختلاف خواهد کرد.

طریقتشکیل و محل جلسات و حدود مناطق و سایر مقررات مربوط ونحوه رسیدگی شورای حل اختلاف بموجب آئیننامه‌ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میشود.

آراء شورای حل اختلاف که با کثرت آراء صادر میشود قطعی و لازم الاجرا میباشد.

تبصره ۱ - کارفرما میتواند با توجه به طبیعت کار و عرف محل و فصول مختلف بموجب قرارداد کار ساعات کار را کمتر از ده ساعت تعیین کند و در سایر روزها ساعات کار را افزایش دهد. مشروط باینکه جمع ساعات کار در چهار هفته متوالی از ۲۴۰ ساعت تجاوز ننماید.

تبصره ۲ - کار اضافی درازاء دریافت سزد یا حقوق اضافی با توافق طرفین مجاز خواهد بود حداکثر ساعات کار اضافی در مورد مشاغل مختلف کشاورزی بموجب آئیننامه‌ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میشود.

تبصره ۳ - کارهای سخت و زیان‌آور مشاغل کشاورزی که ایجاب مینماید کارگر کمتر از ده ساعت در شبانه روز کار کند طبق آئیننامه‌ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین خواهد شد.

ماده ۸ - تعطیل هفتگی در مشاغل کشاورزی ونحوه استفاده از آن همچنین میزان دستمزد یا حقوق مربوط بموجب آئیننامه‌ای است که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید.

ماده ۹ - تعطیلات رسمی با استفاده از سزد یا حقوق عبارتند از:

- ۱ - یکم فروردین (عید نوروز).
- ۲ - سیزده فروردین.
- ۳ - میلاد اعلیحضرت همایون شاهنشاه.
- ۴ - عاشورا.
- ۵ - ۲۸ صفر رحلت حضرت رسول اکرم (ص) وشهادت امام حسن (ع).
- ۶ - بیست و یکم رمضان.
- ۷ - عید نظر.
- ۸ - عید غدیر.

ماده ۱۰ - هر کارگر بازاء یکسال کار در ششماه اول کار برای همراه یکروز و در ششماه دوم کار برای هر دو ماه یکروز که مجموعاً از ۹ روز تجاوز نخواهد کرد حق استفاده از مرخصی با دریافت مزد یا حقوق خواهد داشت.

تبصره ۱ - روزهای تعطیل رسمی جزو ایام مرخصی کارگران محسوب نخواهد شد.

تبصره ۲ - سوز استفاده از مرخصی سزور در ارسال یا موافقت طرفین تعیین خواهد شد.

ماده ۱۱ - مأخذ محاسبه حقوق یا سزد برای ایام تعطیل و مرخصی در مورد کارگران که به تناسب کارکرد خود حقوق یا سزد دریافت میدارند. بموجب آئین نامه‌ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میشود.

فصل سوم - شرایط کار زنان و اطفال

ماده ۱۲ - ارجاع مشاغل کشاورزی به اطفالی که سن آنها کمتر از ۱۵ سال تمام است در واحدها و مزارع موضوع ماده یک این قانون ممنوع میباشد.

ماده ۱۳ - ارجاع کارهای سخت و زیان‌آور و کار در شب به کارگران زن و کارگرانی که کمتر از ۱۴ سال تمام دارند ممنوع است.

کارهای سخت و زیان‌آور بر حسب شرایط اقلیمی و عرف محل و ساعات صنوعه کار بموجب آئیننامه‌ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین می‌گردد.

فصل چهارم - سزد یا حقوق

ماده ۱۴ - سزد یا حقوق باید بر حسب قرارداد کار بطور روزانه، هفتگی و یا ماهانه پرداخت شود.

هرگاه قسمتی از آن بصورت جنس باشد نحوه تحویل آن با موافقت طرفین خواهد بود.

آخرین قسط سزد یا حقوق در مورد قراردادهای کار که برای مدت معین یا انجام کار محدود و معین منعقد میشود حداکثر در خاتمه مدت قرارداد کار باید پرداخت گردد.

ماده ۱۵ - وزارت کار و امور اجتماعی با نظر وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و وزارت تعاون و امور روستاها نسبت به تعیین حداقل مزد یا حقوق کارگر کشاورزی در مناطق مختلف کشاورزی اقدام خواهد نمود و حداقل سزور پس از تصویب شورای عالی کار کشاورزی بموقع اجرا گذارده میشود.

تأزسانی که حداقل سزد یا حقوق تصویب نگردیده است حداقل سزد یا

ماده ۲۶ - تصمیمات قطعی نماینده وزارت کار و امور اجتماعی و شورای حل اختلاف و خانه انصاف لازم الاجرا است و بوسیله سائورین وزارت کار و امور اجتماعی و در صورتیکه خانه انصاف رسیدگی کرده باشد با رعایت مقررات مربوط به قانون تشکیل خانه انصاف با کمک سائورین انتظامی بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

سائورین انتظامی مکلفند حسب مورد تصمیمات نماینده وزارت کار و امور اجتماعی و شورای حل اختلاف و یا خانه انصاف را که در حدود این قانون کتاباً به آنها ابلاغ میشود بموقع اجرا بگذارند.

ماده ۲۷ - کارگریا کارفرمایی که به خانه انصاف مراجعه می کنند در صورتی که موضوع مورد رسیدگی خانه انصاف قرار گرفت برای همان موضوع حتی مراجعه به شورای حل اختلاف منطقه را ندارد.

خانه های انصاف مکلفند نتیجه رسیدگی را به شورای حل اختلاف که بعداً تشکیل میشود اعلام کنند.

ماده ۲۸ - هرگاه نماینده وزارت کار و امور اجتماعی در موضوعی اتخاذ تصمیم کرده باشد همان نماینده نمیتواند در شورای حل اختلاف که به همان موضوع رسیدگی مینماید عضویت داشته باشد.

ماده ۲۹ - کارفرمایان یا نمایندگان آنان مکلفند اطلاعات و مدارک مربوط به بازرسی کار را به بازرسان کار تسلیم نموده و در اجرای وظایف آنان همکاری نمایند.

فصل هفتم - حفاظت فنی و بهداشت کار

ماده ۳۰ - وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است آئیننامه های مربوط به حفاظت فنی و بهداشت کار در کشاورزی را تهیه و برای تصویب به شورای عالی کار کشاورزی پیشنهاد نماید.

فصل هشتم - شورای عالی کار کشاورزی

ماده ۳۱ - در وزارت کار و امور اجتماعی شورایی به نام شورای عالی کار کشاورزی تشکیل می شود که اعضای آن عبارتند از:

۱ - وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او که ریاست شورا را عهده دار خواهد بود.

۲ - معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی.

۳ - معاون وزارت تعاون و امور روستاها.

۴ - معاون وزارت کشور.

۵ - معاون وزارت آب و برق.

۶ - دو نفر از افراد مطلع و بصیر در امور کشاورزی با جلب نظر وزارت کشاورزی به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال.

ماده ۳۲ - وظایف شورای عالی کار کشاورزی عبارتند از:

۱ - تصویب آئیننامه های مربوط به کار کشاورزی که از طرف وزارت کار و امور اجتماعی پیشنهاد میشود.

۲ - اتخاذ تصمیم در موردیکه بموجب این قانون بمعهده شورا محول گردیده است.

۳ - تشخیص مشاغل کشاورزی علاوه بر آنچه که در ماده ۲ این قانون ذکر شده است به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی.

۴ - تصویب آئیننامه های داخلی شورا.

فصل نهم - تخلفات و جرائم و ضمانت اجرائی

ماده ۳۳ - کارفرمایی که از اجرای ماده ۲ این قانون تخلف نمایند پرداخت جریمه نقدی از تجهیزات ریالی تا بیست هزار ریال محکوم خواهند شد.

ماده ۳۴ - کارفرمایی که از اجرای مواد ۸ و ۱۰ و ۱۳ و ۲۹ تخلف نمایند همچنین متخلفین از آئیننامه موضوع ماده ۳ این قانون به مجازات خلانی طبق آئیننامه ای که بتصویب وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و دادگستری میرسد محکوم خواهند شد.

فصل دهم - مقررات مختلف

ماده ۳۵ - نماینده وزارت کار و امور اجتماعی میتواند در کلیه جلسات مراجع رسیدگی به تخلفات ناشی از اجرای مقررات این قانون و آئیننامه های مربوط حاضر شده و از نظر وزارت کار و امور اجتماعی دفاع نماید. ولی اتخاذ تصمیم بدون حضور او بعمل خواهد آمد.

ماده ۳۶ - در مناطقی که وزارت کار و امور اجتماعی مقتضی بداند میتواند از بین کارسندان دولت و مؤسسات وابسته بدولت در آن مناطق با موافقت سازمان مربوط نماینده یا نمایندگانی برای اجرای این قانون انتخاب نماید.

به این قبیل سازمان حق الزحمه متناسبی پرداخت خواهد شد که میزان ونحوه پرداخت آن بموجب آئیننامه ای که بتصویب کمیسیونهای دارائی مجلس میرسد تعیین خواهد شد.

ماده ۳۷ - در صورت بروز اختلاف بین مراجع رسیدگی مقرر در این قانون و مراجع مقرر در قانون کار حل اختلاف با شورای عالی کار خواهد بود.

ماده ۳۸ - مقررات مربوط به سندیکا - اتحادیه - کنفدراسیون - هیاتهای دستجمعی و بازرسی کار در کشاورزی و سایر مواردیکه در این قانون بآن تصریح نشده است با توجه باصول مقرر در قانون کار از طرف وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و پس از تصویب شورای عالی کار کشاورزی بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۳۹ - بیمه کارگران کشاورزی مشمول این قانون تابع مقررات قانون بیمه های اجتماعی میباشد.

ماده ۴۰ - وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است مقررات این قانون را ظرف سه سال از تاریخ تصویب بتدریج با تأیید شورای عالی کار کشاورزی در سراسر کشور بموقع اجرا بگذارد و در مناطقی که قانون بموقع اجرا گذارده میشود قبلاً سراسر را به وسایل مقتضی با اطلاع عامه برساند و در این نقاط کارفرمایان مکلفند کارگران خود را بلافاصله بیمه نمایند.

قانون فوق مشتمل بر چهل ماده و هفت تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۳/۳/۲۷، در جلسه روز شنبه هفتم خردادماه یک هزار و سیصد و پنجاه و سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی
احمل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است.

وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر - عزت الله بیدان پناه

شماره ۱۸۷۰۰

۵۳۳۳۱۹

سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور

آئیننامه اجرائی قانون تشکیل سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۵۳/۳/۱۸ با متناهی تبصره ماده واحده قانون تشکیل سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور مصوب ۵۳/۳/۲۹ آئین نامه اجرائی قانون مذکور را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده اول - وظایف اصلی سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور که در این آئیننامه سازمان نامیده میشود به قرار ذیل است:

۱ - جمع آوری کلیه قوانین و مقررات کشور.

۲ - تعیین تعداد مجموعه ها و کدهائی که باید تهیه و چاپ شود.

۳ - تفکیک و طبقه بندی موضوعی قوانین و مقررات کشور با توجه به تعداد مجموعه ها و کدها و تهیه و تنظیم فهرست موضوعی و تاریخی آنها.

۴ - تعیین قوانین و مقررات منسوخ و تفکیک آنها از قوانین و مقررات لازم الاجرا.

۵ - تعیین و تفکیک قوانین و مقررات متناقض و مغایر و تهیه پیشنهاد های اصلاحی برای تقدیم به کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین.

۶ - به هنگام نگهداشتن قوانین و مقررات کشور و چاپ آنها.

۷ - فروش مجموعه ها و کدهای تهیه شده و هرگونه خدمات مربوط به وظایف به قیمت و ترتیبی که سازمان تعیین مینماید و تحویل وجوه دریافتی به حساب درآمد عمومی کشور.

تبصره - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مکلفند هر موقع سازمان آمادگی خود را اعلام نمود لوایح قانونی و طرحهای تصویب نامه ها و آئیننامه ها و سایر مقررات را به سازمان ارسال دارند که از جهت احتراز از پیشنهاد لوایح قانونی و مقررات متناقض و مغایر و مکرر درباره آنها از این حیث اظهار نظر کنند.

ماده دوم - کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت مکلفند قوانین و اسامنامه ها و آئین نامه های مربوط به خود را به سازمان ارسال دارند.

همچنین مکلفند پیشنهاد ها و دستور العمل هائی را که از طرف سازمان تعیین خواهد شد به سازمان ارسال دارند.